

**Wyrok z dnia 22 listopada 1996 r.
II UKN 15/96**

Roszczenie o odszkodowanie określone w przepisie art. 97 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) przedawnia się z upływem 10 lat od dnia powstania szkody.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer, Sędziowie: SN Jerzy Kuźniar, SA Mieczysław Bareja (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 1996 r. sprawy z powództwa Zofii M. przeciwko Zakładom Mebli Giętych "F." Spółka Akcyjna w R. o odszkodowanie z tytułu wypadku w drodze do pracy, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 3 lipca 1996 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Zofia M. w pozwie z 21 lutego 1996 r. wносиła o zasądzenie na jej rzecz od byłego pracodawcy - Zakładów Mebli Giętych "F." SA w R. kwoty 11.500 zł tytułem odszkodowania. Twierdziła, że zakład pracy przygotowując wniosek o wcześniejszą emeryturę w 1981 r. nie dopełnił obowiązków wynikających z art. 96 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) pomijając w treści wniosku fakt inwalidztwa spowodowanego wypadkiem w drodze do pracy i nie pouczył o prawie do zbiegu wcześniejszej emerytury z prawem do renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy. Wysokość odszkodowania wyliczyła jako równowartość różnicy pomiędzy pobieraną emeryturą a emeryturą w zbiegu z rentą inwalidzką z tytułu wypadku w drodze do pracy w okresie od grudnia 1992 r. do maja 1994 r. Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 1996 r. [...] Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi powództwo oddalił uznając je za przedawnione. Sąd Wojewódzki ustalił, że powódka w dniu 8 kwietnia 1980 r. będąc pracownicą pozwanego zakładu pracy uległa wypadkowi w drodze do pracy. W dniu 29 września 1981 r. powódka za pośrednictwem zakładu pracy złożyła wniosek o wcześniejszą emeryturę nie zawierający informacji dotyczącej wypadku w drodze do pracy. Powódka po stwierdzeniu inwalidztwa III grupy z ogólnego stanu zdrowia uzyskała wcześniejszą emeryturę z dniem 1 stycznia 1982 r., to jest z datą, z którą ustało zatrudnienie. Wniosek w przedmiocie prawa do renty inwalidzkiej z tytułu wypadku w drodze do pracy, jakiemu uległa w 1980 r. powódka złożyła dopiero 7 września 1994 r. Prawo do tej renty w zbiegu z prawem do emerytury zostało stwierdzone wyrokiem Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 18 października 1995 r. [...] od dnia 1 czerwca 1994 r., to jest za okres trzech miesięcy wstecz od daty złożenia wniosku. Opierając się na tych ustaleniach Sąd Wojewódzki stwierdził, że roszczenie o odszkodowanie określone w art. 97 ustawy z dnia 14 grudnia

1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin uległo przedawnieniu stosownie do art. 291 KP. Nadto stwierdził, że gdyby przyjąć odpowiedzialność zakładu pracy z tego tytułu jako odpowiedzialność deliktową, opartą na przepisie art. 415 KC w związku z art. 300 KP, to zgodnie z art. 442 KC roszczenie również uległoby przedawnieniu, ponieważ szkoda powstała w dniu 1 stycznia 1982 r. Ewentualne późniejsze błędne pouczenie uzyskane w byłym zakładzie pracy nie miało zdaniem Sądu Wojewódzkiego - wpływu na bieg przedawnienia.

Wyrokiem z dnia 3 lipca 1996 r. [...] Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi rewizję strony powodowej oddalił. Sąd Apelacyjny uznał ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I-ej instancji za w pełni zgodne z dowodami w sprawie i podzielił ocenę prawną roszczenia powódki jako przedawnionego z tym, że wskazał podstawę rozstrzygnięcia art. 97 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) w związku z art. 471 KC oraz art. 118 i 120 § 1 KC. Szkoda powstała w momencie, w którym powódka uzyskała prawo do wcześniejszej emerytury, a zatem termin 10-letni przedawnienia określony w art. 120 § 1 KC upłynął z dniem 1 stycznia 1992 r. Okoliczność, że powódka w 1990 r. ponownie zażądała informacji w byłym zakładzie pracy co do możliwości uzyskania renty inwalidzkiej z tytułu wypadku w drodze do pracy i miała uzyskać informację błędną, zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ma wpływu na bieg przedawnienia. Tego rodzaju informacja udzielona byłemu pracownikowi nie należy bowiem do obowiązków wynikających z art. 96 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, gdyż przepis ten dotyczy pracowników a nie byłych pracowników i nie ta informacja spowodowała szkodę ani też nie może stanowić podstawy do roszczeń określonych w art. 97 ust. 1 pkt 2 wyżej wskazanej ustawy.

W kasacji od tego wyroku pełnomocnik powódki zarzucał naruszenie prawa materialnego - art. 118 KC w związku z art. 455 KC poprzez błędną interpretację tych przepisów i ich niezastosowanie i wnosił o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 3 lipca 1996 r. [...] oraz przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Twierdził, że powódka w 1990 r. zwracając się do zakładu pracy o informację co do możliwości uzyskania renty inwalidzkiej wypadkowej, wezwała tym samym dłużnika do wykonania świadczenia, a zatem, że świadczenie z tą datą stało się wymagalne i w dacie wniesienia powództwa, to jest 21 lutego 1996 r. nie uległo przedawnieniu w rozumieniu art. 118 KC.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie jest zasadna.

Przepis art. 96 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) nakłada na uspołecznione zakłady pracy określone obowiązki wobec pracowników w związku z realizacją ich uprawnień do świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych. Jednym z takich obowiązków dotyczących pracowników jest udzielenie informacji dotyczących przysługujących świadczeń. O prawie do świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych decydują jednakże nie zakłady pracy, ale organy rentowe. Stąd też obowiązek zakładu pracy dotyczy ogólnych warunków nabywania świadczeń, a nie szczegółowej analizy prawnej jakie i w jakiej wysokości świadczenia ubezpieczeniowe mogą przysługiwać

pracownikowi. Przepis art. 97 ust. 1 pkt 2 tej ustawy stanowi podstawę prawną dla roszczeń pracowników, którzy ponieśli szkodę wskutek niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia przez zakład pracy obowiązków wynikających z art. 96 ustawy, wskazując jednocześnie, że pracownik może dochodzić naprawienia szkody według przepisów prawa cywilnego. Zasadnie zatem Sąd Apelacyjny dokonując analizy stanu prawnego ustalił, że w sprawie zastosowanie mają wyłącznie przepisy prawa cywilnego, w tym przepisy dotyczące przedawnienia roszczeń wynikających z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Prawidłowe są ustalenia Sądów obu instancji dotyczące ustalenia terminu powstania szkody. Terminem tym jest termin, w którym powódka mogłaby nabyć prawo do emerytury w zbiegu z prawem do renty inwalidzkiej z tytułu wypadku w drodze do pracy, a zatem terminem nabycia prawa do wcześniejszej emerytury jest 1 stycznia 1982 r. Powództwo zostało wniesione 21 lutego 1996 r., a więc po upływie 10 lat od daty powstania szkody i wymagalności roszczenia, to jest po terminie określonym w art. 118 KC. Zasadnie zatem roszczenie zostało przez Sądy obu instancji uznane za przedawnione. Zarzut kasacji dotyczący naruszenia przepisu art. 455 KC, przez niezastosowanie tego przepisu przez Sądy nie jest zasadny. Powódka w 1990 r. - jak to sama stwierdziła w toku procesu - występowała wyłącznie o informację dotyczącą ewentualnych uprawnień do renty inwalidzkiej wypadkowej. Nie występowała zatem z roszczeniem przeciwko zakładowi pracy ani do sądu pracy, ani też wprost do byłego zakładu pracy. Nie dochodziła tego roszczenia i nie żądała wypłaty odszkodowania. Nie było zatem żądania (wezwania), o którym mowa w art. 455 KC.

Z tej też przyczyny nie można uznać zarzutu zawartego w kasacji za zasadny. W tych warunkach, rozpoznając kasację w jej granicach (art. 393¹¹ KPC), stosownie do art. 393¹² KPC orzeczono jak w sentencji.

=====